Επίσημη Εφημερίδα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EL
Σειρά C

C/2025/4200

20.8.2025

Ψήφισμα της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Η συμβολή της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής στο πρόγραμμα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2026

(C/2025/4200)

Εισηγητές: **Christa SCHWENG (I)**
María del Carmen BARRERA CHAMORRO (Ομ. II)
Krzysztof Stanislaw BALON (Ομ. III)

Σύμβουλοι	Jukka AHTELA (για την εισηγήτρια της Ομάδας I) Ιωάννης ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ (για την εισηγήτρια, Ομάδα II) Piotr SADOWSKI (για τον εισηγητή της Ομάδας III)
Νομική βάση	Άρθρο 52 παράγραφος 4 του Εσωτερικού Κανονισμού
Έγκριση από την Ολομέλεια	19.6.2025
Σύνοδος ολομέλειας αριθ.	597
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας (υπέρ/κατά/αποχές)	156/4/8

1. Εισαγωγή

1.1. Με το παρόν ψήφισμα, η ΕΟΚΕ, η θεσμική φωνή της ευρωπαϊκής οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών, συμβάλλει στη διαμόρφωση του προγράμματος εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 2026. Η ΕΕ πρέπει να θέσει τη δημοκρατία, τα ανθρώπινα δικαιώματα, την αειφορία, την ισότητα και την κοινωνική δικαιοσύνη στον πυρήνα της. Οι κοινωνικοί εταίροι, η κοινωνία των πολιτών και ο τομέας του εθελοντισμού αποτελούν υποδομές ζωτικής σημασίας για την ανθεκτικότητα της κοινωνίας και πρέπει να αναγνωρίζονται, να προστατεύονται και να συμμετέχουν ουσιαστικά στη διερεύνηση προοπτικών, την ετοιμότητα και την ανάκαμψη σε όλες τις κρίσεις.

1.2. Για να διατηρήσει την παγκόσμια πρωτοκαθεδρία της σε έναν ταχέως μεταβαλλόμενο κόσμο, η ΕΕ πρέπει να υιοθετήσει μια νέα προσέγγιση όσον αφορά την ανταγωνιστικότητα, η οποία θα ενσωματώνει τη βιομηχανική πολιτική, τη φιλοδοξία για το κλίμα και τη γεωπολιτική στρατηγική. Τούτο απαιτεί ιδιαίτερη έμφαση στις επενδύσεις, την καλλιέργεια της καινοτομίας και την προώθηση της κοινωνικής συνοχής, και ταυτόχρονη διασφάλιση ότι η οικονομική ανάπτυξη είναι βιώσιμη, κοινωνική, χωρίς αποκλεισμούς και ανθεκτική. Η ανταγωνιστικότητα και η οικονομική ανάπτυξη πρέπει να συμβαδίζουν με την κοινωνική ένταξη.

1.3. Μια ανθεκτική βιομηχανική πολιτική πρέπει να δίνει προτεραιότητα στην καινοτομία, την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και την Ένωση Δεξιοτήτων, προωθώντας παράλληλα τη διά βίου μάθηση και τις ποιοτικές θέσεις εργασίας. Η κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία πρέπει να υποστηριχθεί ως κινητήρια δύναμη της ισότητας και της συνοχής. Καθώς η αμυντική ετοιμότητα είναι πλέον ζωτικής σημασίας στο νέο περιβάλλον ασφάλειας, πρέπει να καταστεί κοινή προτεραιότητα, παραμένοντας παράλληλα θεμελιωμένη στα δικαιώματα, τη διαφάνεια και το κράτος δικαίου.

1.4. Στο πλαίσιο μιας νέας γεωπολιτικής τάξης όπου οι προκλήσεις και οι κρίσεις αποτελούν τον κανόνα, υπονομεύοντας και απειλώντας την Ευρώπη, τις αξίες της και τους πολίτες της, η ΕΟΚΕ καλεί την ΕΕ να επικεντρωθεί στην πολιτική, κοινωνική και στρατιωτική ετοιμότητα και τονίζει την ανάγκη για κοινωνική συνοχή και νοοτροπία ανθεκτικότητας σε όλα τα επίπεδα της κοινωνίας.

1.5. Οι πολλαπλές κρίσεις έχουν επηρεάσει την ποιότητα ζωής πολλών Ευρωπαίων. Πρέπει να ανακτήσουμε την εμπιστοσύνη μας στη λειτουργία των κοινωνιών μας που θα βασίζεται στις ευρωπαϊκές αξίες, στις οικονομίες μας και στη θέση της Ευρώπης στον κόσμο, επιτρέποντας στους Ευρωπαίους να συμβαδίζουν με τις ταχείες κοινωνικές εξελίξεις και διασφαλίζοντας ότι κανείς δεν θα μείνει στο περιθώριο. Η πρόσβαση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση για την απόκτηση των δεξιοτήτων που απαιτούνται στις συνεχώς μεταβαλλόμενες αγορές εργασίας θα είναι καίριας σημασίας για την ανταγωνιστικότητα και την ευημερία της Ευρώπης.

1.6. Οι επενδύσεις στην έρευνα, την ανάπτυξη, τις δεξιότητες και τους στρατηγικούς τομείς πρέπει να βρίσκονται στο επίκεντρο αυτής της βιομηχανικής πολιτικής για τη διασφάλιση της βιομηχανικής ανθεκτικότητας και της μακροπρόθεσμης οικονομικής ανάπτυξης, καθώς και ποιοτικών θέσεων εργασίας. Εστιάζοντας σε τεχνολογίες όπως η ανθρωποκεντρική τεχνητή νοημοσύνη και οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, η ΕΕ μπορεί να διατηρήσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε βιομηχανίες υψηλής αξίας.

1.7. Η διατήρηση του ανταγωνιστικού κοινωνικού μοντέλου της Ευρώπης απαιτεί σαφώς καθορισμένες επενδύσεις στις δημόσιες υπηρεσίες, την κοινωνική προστασία και μια φιλόδοξη στρατηγική για την καταπολέμηση της φτώχειας. Η ΕΟΚΕ τονίζει την αλληλεξάρτηση των τροφίμων, των υδάτων, της φύσης και του κλίματος, ζητώντας μια στρατηγική για την ανθεκτικότητα των υδάτων με βάση τα δικαιώματα ως βασικό πυλώνα της Γαλάζιας Συμφωνίας της ΕΕ.

1.8. Σε παγκόσμιο επίπεδο, η ΕΕ πρέπει πρωτοστατήσει ως ειρηνοποιός και να συνεργαστεί με νέους εταίρους. Στο εσωτερικό, η από κοινού υλοποίηση σημαίνει επένδυση στον διάλογο με τους πολίτες και στον κοινωνικό διάλογο, τη δημοκρατική συμμετοχή και τις μελλοντικές γενιές.

2. **Ένα νέο σχέδιο για τη βιώσιμη ευημερία και ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης**

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) συνιστά/ζητεί:

Βιομηχανική πολιτική

2.1. Να εμβαθυνθεί η στροφή της εσωτερικής αγοράς από κατακερματισμένες εθνικές βιομηχανικές πολιτικές προς μια πιο φιλόδοξη και συντονισμένη ευρωπαϊκή προσέγγιση που θα ευθυγραμμίζει τις κανονιστικές, φορολογικές και εμπορικές πολιτικές για την ενίσχυση της παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας και των ποιοτικών θέσεων εργασίας.

2.2. Να εκπονηθούν τεχνολογικοί χάρτες πορείας για τις αναδυόμενες τεχνολογίες· να εξαλειφθούν οι παράγοντες κινδύνου των τεχνολογιών μέσω πιλοτικών έργων και συμπράξεων· Να υιοθετηθούν αρχές κυκλικής οικονομίας για τη μείωση της εξωτερικής εξάρτησης· να καταστεί αποτελεσματικότερη η χρηματοδοτική στήριξη, μεταξύ άλλων μέσω του επικείμενου Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανταγωνιστικότητας.

2.3. Να εφαρμοστεί εγκάρσια πολιτική της ΕΕ για τα βιομηχανικά ύδατα, η οποία στη συνέχεια μπορεί να προσαρμοστεί σε διάφορους τομείς, συμπληρώνοντας τη συμφωνία για καθαρή βιομηχανία. Υπό την έννοια αυτή, η ΕΕ θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο διερεύνησης των δυνατοτήτων των μπαταριών ιόντων νατρίου, οι οποίες θα μπορούσαν ταυτόχρονα να ενισχύσουν τον εξηλεκτρισμό και την ανθεκτικότητα των υδάτων.

Ανταγωνιστικότητα

2.4. Να συνεχιστεί το πρόγραμμα απλούστευσης, πράγμα που θα συμβάλει στην ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στις εταιρείες με στρατηγική θέση στην αγορά. Ωστόσο, ενώ η απλούστευση των κανονιστικών ρυθμίσεων μπορεί να ενισχύσει την αποδοτικότητα και την παραγωγικότητα και να διευκολύνει την αξιοποίηση του δυναμικού της ενιαίας αγοράς, δεν θα πρέπει να οδηγήσει στην αποδυνάμωση των βασικών κοινωνικών, περιβαλλοντικών και εργασιακών προτύπων, καθώς τα στοιχεία αυτά ακολουθούν μια ισορροπημένη προσέγγιση που στηρίζει τις επιχειρήσεις, προστατεύει τους εργαζομένους και εξυπηρετεί τα ευρύτερα συμφέροντα της κοινωνίας.

2.5. Ενώ η ανταγωνιστικότητα αποτελεί βασικό στρατηγικό στόχο για τη μακροπρόθεσμη ευημερία της ΕΕ, είναι ζωτικής σημασίας να μην χαθεί η κοινωνική της διάσταση. Η ανταγωνιστικότητα και η παραγωγικότητα είναι ζωτικής σημασίας για θέσεις εργασίας υψηλής ποιότητας, καλές συνθήκες εργασίας, κοινωνικό διάλογο και συλλογικές διαπραγματεύσεις. Η συμμετοχή των εργαζομένων στην εταιρική διακυβέρνηση μπορεί να τονώσει την παραγωγικότητα και να στηρίξει την ανθεκτικότητα.

2.6. Να προσαρμοστούν οι κανόνες ανταγωνισμού ώστε να εξισορροπηθεί η αποδοτικότητα της αγοράς με τη βιομηχανική ανθεκτικότητα και καινοτομία, την οικονομική ανάπτυξη, τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα και τη διατήρηση του μοντέλου κοινωνικής οικονομίας της αγοράς της ΕΕ.

2.7. Να διασφαλιστεί ότι οι κανόνες ανταγωνισμού της ΕΕ επιτρέπουν τις επενδύσεις στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και να προωθηθούν οι υπηρεσίες κοινής ωφέλειας, με παράλληλη αντιμετώπιση της συγκέντρωσης της αγοράς και της κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης, προκειμένου να προστατεύονται οι επιχειρήσεις, οι εργαζόμενοι, οι καταναλωτές και τα πλέον ευάλωτα άτομα.

Πράσινη μετάβαση και απανθρακοποίηση

2.8. Να επιδιωχθεί στρατηγική αυτονομία σε κρίσιμους βιομηχανικούς τομείς, όπως η υγειονομική, η χημική και η φαρμακευτική βιομηχανία, και να αναπτυχθεί ένας ολοκληρωμένος χάρτης πορείας που θα καλύπτει το σύνολο των αλυσίδων εφοδιασμού τους.

2.9. Να ληφθούν μέτρα πολιτικής με στόχο τη μεταφορά των οφελών κόστους της καθαρής ηλεκτρικής ενέργειας στις ενεργοβόρες βιομηχανίες (ΕΙΙ).

2.10. Να διασφαλιστεί ότι η φωνή της κοινωνίας των πολιτών ακούγεται μέσω του ρόλου της στην ευρωπαϊκή πλατφόρμα ενδιαφερόμενων μερών για την κυκλική οικονομία (ECESP) κατά την προετοιμασία της πράξης για την κυκλική οικονομία.

2.11. Να μεταρρυθμιστεί η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας κατά τρόπο ώστε να ανταποκρίνεται όχι μόνο στον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050 το αργότερο, αλλά και στον στόχο της ασφάλειας του εφοδιασμού και των σταθερών, οικονομικά προσιτών τιμών, με ιδιαίτερη προσοχή στην πρόσβαση στην ενέργεια για τα άτομα που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση.

2.12. Να διασφαλιστεί ότι η ενιαία αγορά προωθεί την κοινωνική και οικονομική ανιούσα σύγκλιση, τηρώντας παράλληλα τα περιβαλλοντικά πρότυπα των ΣΒΑ των Ηνωμένων Εθνών.

Έρευνα, τεχνολογία και καινοτομία

2.13. Να προσφερθεί στους ερευνητές εντός του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας (ΕΧΕ) ένα ενιαίο καθεστώς, να εξασφαλιστούν αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας και ευκαιρίες σταδιοδρομίας στο σύστημα έρευνας και καινοτομίας, ιδίως για τους νέους ερευνητές, και να δοθεί η ευκαιρία σε ερευνητές από τρίτες χώρες να εργάζονται και να κυκλοφορούν ελεύθερα εντός της ΕΕ.

2.14. Να εδραιωθεί η πολιτική ανταγωνιστικότητας στις μακροπρόθεσμες επενδύσεις και την καινοτομία, με στήριξη του βιώσιμου βιομηχανικού μετασχηματισμού και την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση.

2.15. Να διασφαλιστεί ότι η ψηφιοποίηση και η ΤΝ είναι ανθρωποκεντρικές και δεν οδηγούν σε επισφαλή απασχόληση, ότι τα αλγοριθμικά συστήματα που χρησιμοποιούνται στις διαδικασίες απασχόλησης και στις εργασιακές σχέσεις είναι διαφανή, δίκαια και συζητούνται στο πλαίσιο του κοινωνικού διαλόγου και των συλλογικών διαπραγματεύσεων, και ότι η αρχή του ανθρώπινου ελέγχου εφαρμόζεται αποτελεσματικά κατά την εφαρμογή της νομοθεσίας για την ΤΝ.

2.16. Να υπάρξουν επενδύσεις στην επανειδίκευση και τη διά βίου μάθηση, η οποία είναι ζωτικής σημασίας για να διασφαλιστεί ότι οι εργαζόμενοι μπορούν να έχουν πρόσβαση σε θέσεις εργασίας που δημιουργούνται από την τεχνολογική αλλαγή.

2.17. Να προωθηθεί η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών στη διαμόρφωση των ερευνητικών θεματολογίων της ΕΕ.

Οικονομική πολιτική και συνοχή

2.18. Να διασφαλιστεί μακροοικονομική και χρηματοπιστωτική σταθερότητα μέσω ενός αξιόπιστου μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού πλαισίου με σκοπό την επίτευξη οικονομικής και συστημικής ανθεκτικότητας.

2.19. Να συσταθεί ταμείο επενδύσεων της ΕΕ που θα αποσκοπεί στην παροχή χρηματοδοτικών πόρων για επενδυτικά έργα στρατηγικού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος, και χρηματοδοτούμενο από συνδυασμό πόρων, συμπεριλαμβανομένων των συνεισφορών των κρατών μελών και νέων ιδίων πόρων.

2.20. Να γεφυρωθεί το επενδυτικό χάσμα με τις ΗΠΑ και άλλους σημαντικούς ανταγωνιστές στην παγκόσμια οικονομία, και να διαμορφωθούν οι κατάλληλες συνθήκες για τα κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών με σκοπό κυρίως τη στήριξη των νεοφυών επιχειρήσεων και την επέκταση των εταιρειών.

2.21. Να βελτιωθεί το πλαίσιο των προϋποθέσεων για ιδιωτικές επενδύσεις στην ενιαία αγορά. Αυτό περιλαμβάνει την υλοποίηση των κεντρικών συνιστωσών της Ένωσης Κεφαλαιαγορών/Ένωσης Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων και την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης. Κύρια επιδίωξη του θεματολογίου θα πρέπει να είναι η εποπτική σύγκλιση και η ενίσχυση της λειτουργίας των Ευρωπαϊκών Εποπτικών Αρχών.

2.22. Η απλούστευση της φορολογίας θα πρέπει να προωθεί την παροχή οικονομικά αποδοτικών πληροφοριών, βελτιώνοντας τη χρήση και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των φορολογικών αρχών. Δεν θα πρέπει να οδηγεί σε αθέμιτες ή ακούσιες αλλαγές των φορολογικών υποχρεώσεων ούτε να δημιουργεί δυνατότητες φοροδιαφυγής ή επιζήμιου φορολογικού ανταγωνισμού. Για κάθε πρόταση θα πρέπει να διενεργείται εκτίμηση επιπτώσεων προκειμένου να αξιολογούνται δεόντως οι συγκεκριμένες επιπτώσεις των νέων νομοθετικών πρωτοβουλιών στους φορολογουμένους και τις φορολογικές αρχές.

2.23. Να προσδιοριστούν οι πλέον αποτελεσματικές λύσεις για τα νησιά της ΕΕ και να παρουσιαστεί μια ολιστική στρατηγική για τα νησιά όπου ο νησιωτικός χαρακτήρας δημιουργεί προκλήσεις.

2.24. Να συμπεριληφθεί πιο ενεργά η κοινωνία των πολιτών στο θεματολόγιο των πόλεων της ΕΕ και να ληφθεί υπόψη το ζήτημα της οικονομικά προσιτής στέγασης και η σύνδεσή της με την πολιτική συνοχής.

Κοινωνική πολιτική

2.25. Να διασφαλιστεί ότι η ίση μεταχείριση και η δίκαιη κινητικότητα των εργαζομένων θα αποτελέσουν ακρογωνιαίο λίθο, με αποτελεσματική επιβολή της νομοθεσίας κατά των καταχρήσεων.

2.26. Να αναπτυχθεί μια ολοκληρωμένη δέσμη μέτρων πολιτικής για τη δίκαιη μετάβαση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία θα επικεντρώνεται στον αντίκτυπο στους εργαζομένους και στη διασφάλιση της συμμετοχής του κοινωνικού διαλόγου. Εάν χρησιμοποιούνται δημόσιοι πόροι για την παροχή κινήτρων σε εταιρικά σχέδια μετάβασης, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι κοινωνικές προϋποθέσεις. Πρέπει να θεσπιστούν προγράμματα αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης με έμφαση σε τομείς που επηρεάζονται περισσότερο από τη διττή μετάβαση, όπως ο τουρισμός και οι μεταφορές.

2.27. Να γίνεται διαχείριση των διαρθρωτικών αλλαγών με κοινωνικά δίκαιο τρόπο, μέσω πλαισίων συμπεριληπτικής διακυβέρνησης που δίνουν προτεραιότητα στη συμμετοχή, στον κοινωνικό διάλογο και στον διάλογο με την κοινωνία των πολιτών, καθώς και στις συλλογικές διαπραγματεύσεις.

2.28. Να δημιουργηθεί Παρατηρητήριο Δίκαιης Μετάβασης, αρμόδιο για την έρευνα και τη συλλογή δεδομένων, με τη συμμετοχή της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών σε όλα τα στάδια της μετάβασης.

2.29. Να υλοποιηθεί πρωτοβουλία για την τηλεργασία και το δικαίωμα στην αποσύνδεση.

3. **Μια νέα εποχή για την ευρωπαϊκή άμυνα και ασφάλεια**

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) συνιστά/ζητεί:

3.1. Να θεσπιστεί κοινή αμυντική πολιτική και ολοκληρωμένη ευρωπαϊκή άμυνα, καθώς η στρατηγική αυτονομία και η αμυντική ετοιμότητα είναι ζωτικής σημασίας στο νέο περιβάλλον ασφάλειας. Η αύξηση των κοινών προμηθειών και των επενδύσεων στην αμυντική βιομηχανία της ΕΕ είναι ζωτικής σημασίας, χωρίς να υπονομεύονται αδικαιολόγητα οι κοινωνικές επενδύσεις, και λαμβανομένων παράλληλα υπόψη των κοινωνικών προϋποθέσεων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με τις συλλογικές διαπραγματεύσεις.

3.2. Να διεξαχθεί πανευρωπαϊκή εκστρατεία ενημέρωσης του κοινού για την ευαισθητοποίηση και την υποστήριξη των Ευρωπαίων πολιτών σχετικά με την ανάγκη διαφύλαξης της ειρήνης, της ασφάλειας, της ευημερίας και των αξιών της Ευρώπης, και σχετικά με την ουσιώδη συμβολή της ΕΒΤΒΑ στο πλαίσιο αυτό. Κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, η εμπιστοσύνη του κοινού στην αμυντική ικανότητα της ΕΕ εξαρτάται επίσης από την αντίληψη ότι η ασφάλεια περιλαμβάνει την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και την πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες.

3.3. Να ενισχυθεί η κλιματική διπλωματία, ειδικότερα με τη δημιουργία δικτύου κλιματικής διπλωματίας της κοινωνίας των πολιτών· να ενισχυθούν οι εσωτερικές συμβουλευτικές ομάδες (ΕΣΟ).

3.4. Να αντιμετωπιστεί η μετανάστευση που προκαλείται από το κλίμα.

3.5. Να αντιμετωπιστεί η κλιματική αλλαγή ως παγκόσμια απειλή για την ασφάλεια με την ενσωμάτωση της κλιματικής ασφάλειας στις αμυντικές στρατηγικές, μέσω ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή υποδομών, βιώσιμης διαχείρισης των πόρων και μόχλευσης νέων τεχνολογιών μέσω της εξασφάλισης χρηματοδοτικής στήριξης για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν.

3.6. Να επιδιωχθεί η συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών και του ιδιωτικού τομέα ως βασικών εταίρων στην προώθηση της ανθεκτικότητας στο κλίμα και τα ύδατα.

3.7. Να διασφαλιστεί ότι όλες οι πολιτικές της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της βιομηχανίας, της ενέργειας, της γεωργίας και της ετοιμότητας εν γένει σε όλους τους τομείς, να στηριχθεί η ανθεκτικότητα των υδάτων και να ευθυγραμμιστεί η ενεργειακή και η επισιτιστική ασφάλεια με τους κλιματικούς στόχους.

4. **Στήριξη των πολιτών, ενίσχυση των κοινωνιών μας και του κοινωνικού μας μοντέλου**

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) συνιστά/ζητεί:

4.1. Να εφαρμοστεί στρατηγική για την καταπολέμηση της φτώχειας που θα αποσκοπεί στην εξάλειψη της ακραίας φτώχειας και στην αντιμετώπιση της φτώχειας στον τομέα της στέγασης, της ενέργειας και της κινητικότητας. Η στρατηγική πρέπει επίσης να αναγνωρίζει ρητά τη σχέση μεταξύ της συνεχιζόμενης φτώχειας και του δημοκρατικού αποκλεισμού, διασφαλίζοντας ότι τα άτομα που βιώνουν τη φτώχεια αποτελούν μέρος της συνδημιουργίας πολιτικών και της συμμετοχής των πολιτών στα κοινά και ότι κανείς δεν στερείται πρόσβασης σε βασικούς ενεργειακούς πόρους.

4.2. Να δοθεί συνέχεια στο σχέδιο δράσης για τον πυλώνα των κοινωνικών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένης μιας αποτελεσματικής δέσμης μέτρων πολιτικής για την παροχή στήριξης στους εργαζομένους κατά την ψηφιακή και την πράσινη μετάβαση μέσω της πρόβλεψης και της διαχείρισης της αλλαγής, με κορυφαίες αρχές τον κοινωνικό διάλογο και τις συλλογικές διαπραγματεύσεις.

4.3. Να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά η κρίση του κόστους ζωής για τη στήριξη πολλών από τους στόχους της ΕΕ: διασφάλιση δίκαιης διττής μετάβασης, μείωση των ανισοτήτων όσον αφορά τις ευκαιρίες και τα αποτελέσματα και διασφάλιση κοινής ευημερίας για όλους τους ανθρώπους σε ολόκληρη την ΕΕ.

4.4. Να αναπτυχθεί στρατηγική για την ισότητα των φύλων μετά το 2025 με στόχο την εξάλειψη της έμφυλης βίας, τη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ των φύλων στην αγορά εργασίας, την επίτευξη ίσης συμμετοχής σε διάφορους τομείς της οικονομίας, την αντιμετώπιση του μισθολογικού και συνταξιοδοτικού χάσματος λόγω φύλου, τη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ των φύλων στην εργασία στον τομέα της φροντίδας, την επίτευξη ισόρροπης εκπροσώπησης των φύλων στη λήψη αποφάσεων και την πολιτική, και την αξιολόγηση της προόδου που έχει σημειωθεί μέχρι στιγμής.

4.5. Να αναγνωριστεί ο καίριος ρόλος της εύρυθμης λειτουργίας του κοινωνικού διαλόγου και του διαλόγου με την κοινωνία των πολιτών σε όλα τα επίπεδα για την ανάπτυξη και την εφαρμογή των πολιτικών για την αγορά εργασίας και των κοινωνικών πολιτικών.

4.6. Να αναπτυχθεί και να υλοποιηθεί ένα συμπεριληπτικό Ευρωπαϊκό θεματολόγιο δεξιοτήτων, λαμβανομένου υπόψη του χάρτη πορείας για ποιοτικές θέσεις εργασίας και με προτεραιότητα στον ψηφιακό γραμματισμό, την κριτική σκέψη και τις εγκάρσιες δεξιότητες που είναι απαραίτητες για τη δημοκρατική συμμετοχή, τη δεοντολογική χρήση της τεχνολογίας και τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων.

4.7. Να εγκριθεί τάχιστα η πρωτοβουλία για τη φορητότητα των δεξιοτήτων, ώστε να καταστεί δυνατή η ταχύτερη και ευκολότερη αμοιβαία αναγνώριση των δεξιοτήτων στην ΕΕ.

4.8. Να αντιμετωπιστεί η δημογραφική πρόκληση σε ολόκληρη την Ευρώπη με ιδιαίτερη έμφαση στην αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών και την προώθηση μεταρρυθμίσεων στα κράτη μέλη.

4.9. Να επιβληθεί κοινωνικός διάλογος σχετικά με την ανάπτυξη συστημάτων ΤΝ και να τονιστεί ότι κάθε πρωτοβουλία για την προσαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων και να διασφαλίζει ότι οι άνθρωποι διατηρούν τον έλεγχο όλων των αλληλεπιδράσεων ανθρώπου-μηχανής.

4.10. Να εφαρμοστού πλήρως η Εγγύηση για τη νεολαία και η πρωτοβουλία ALMA, και να αξιολογηθεί η ευρωπαϊκή εγγύηση για τα παιδιά.

4.11. Να δοθεί προτεραιότητα στο μοντέλο «προτεραιότητα στη στέγαση», προκειμένου να καταπολεμηθεί το φαινόμενο της αστεγίας μεταξύ των εργαζομένων και των ευάλωτων ομάδων.

4.12. Να υλοποιηθεί μια ευρωπαϊκή εγγύηση για τη φροντίδα, συμπεριλαμβανομένης της παιδικής μέριμνας, για την παροχή οικονομικά προσιτών, προσβάσιμων και ποιοτικών υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και φροντίδας για τα άτομα στην ΕΕ και ποιοτικής εργασίας φροντίδας για τους εργαζομένους στον τομέα αυτό, προκειμένου να γεφυρωθεί το χάσμα μεταξύ των φύλων όσον αφορά τις μη αμειβόμενες ευθύνες φροντίδας και να βοηθηθούν οι γυναίκες να παραμείνουν στην αγορά εργασίας και να έχουν πρόσβαση σε ένα ισχυρό δίχτυ ασφαλείας.

5. **Διατήρηση της ποιότητας ζωής μας: επισιτιστική ασφάλεια, νερό και φύση**

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) συνιστά/ζητεί:

5.1. Να υπάρξει εστίαση στα κίνητρα και στη δίκαιη και αποτελεσματική εφαρμογή των διεθνών δεσμεύσεων της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα πριν από την επόμενη διάσκεψη των μερών της σύμβασης για τη βιοποικιλότητα (COP 17), για παράδειγμα με την εξέταση της ιδέας πιστωτικών μορίων βιοποικιλότητας και τη διασφάλιση ότι όλα τα νέα χρηματοδοτικά εργαλεία είναι βιώσιμα από κοινωνική και περιβαλλοντική άποψη.

5.2. Να εξασφαλιστεί δικαιότερη κατανομή της αλυσίδας τροφίμων, ισχυρότερη εμπορική αμοιβαιότητα, δράση για την κερδοσκοπία, συμμετοχή των νέων και υποχρεωτική βιωσιμότητα στις δημόσιες συμβάσεις.

5.3. Να διασφαλιστεί ότι όλες οι πολιτικές της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της βιομηχανίας, της ενέργειας, της γεωργίας και της ετοιμότητας εν γένει σε όλους τους τομείς, στηρίζουν την ανθεκτικότητα των υδάτων, καθώς πρόκειται για κοινωνικό εξισωτικό: η έλλειψη πρόσβασης σε καθαρό νερό διαιωνίζει την ανισότητα, τον αποκλεισμό και την περιβαλλοντική αδικία, ιδίως σε περιθωριοποιημένες κοινότητες και κοινότητες που πλήττονται από το κλίμα.

5.4. Να προωθηθούν προγράμματα αναδάσωσης σε ολόκληρη την Ευρώπη.

5.5. Την ενσωμάτωση μιας ευρωπαϊκής στρατηγικής για την ανθεκτικότητα των υδάτων, η οποία θα βασίζεται στην αρχή του ανθρώπινου δικαιώματος στο νερό, στην εφαρμογή της στρατηγικής της Ένωσης για την ετοιμότητα.

6. **Προστασία της δημοκρατίας μας, προάσπιση των αξιών μας**

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) συνιστά/ζητεί:

6.1. Να αναγνωριστεί η οργανωμένη κοινωνία των πολιτών και οι κοινωνικοί εταίροι ως πυλώνες της δημοκρατίας και βασικοί παράγοντες για την προάσπιση των ευρωπαϊκών αξιών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της αλληλεγγύης και του κράτους δικαίου.

6.2. Να υιοθετηθεί στρατηγική για την κοινωνία των πολιτών, με σαφές σχέδιο δράσης, καθώς και μέτρα εφαρμογής.

6.3. Ισχυρότερη δημοκρατία στην εργασία μέσω του κοινωνικού διαλόγου, των συλλογικών διαπραγματεύσεων και της πλήρους εφαρμογής των δικαιωμάτων ενημέρωσης, διαβούλευσης και εκπροσώπησης των εργαζομένων. Τα θεσμικά όργανα της ΕΕ θα πρέπει να παρέχουν σχετική στήριξη για τον κοινωνικό διάλογο και τις συλλογικές διαπραγματεύσεις, σε όλα τα επίπεδα, με σκοπό την περαιτέρω ανάπτυξη των ικανοτήτων των κοινωνικών εταίρων και τη λήψη σχετικών μέτρων εφαρμογής, συμπεριλαμβανομένων οικονομικών μέτρων, για την αύξηση της κάλυψης των συλλογικών διαπραγματεύσεων, ιδίως σε χώρες και περιφέρειες όπου το δυναμικό τους παραμένει αναξιοποίητο.

6.4. Ενδυνάμωση των νέων ως κινητήριων δυνάμεων ενός πιο βιώσιμου μέλλοντος για την ΕΕ, με τη δημιουργία χώρων για τη διαρθρωμένη συμμετοχή τους.

6.5. Να συνεχιστούν οι προσπάθειες για την καταπολέμηση της παραπληροφόρησης και της εσφαλμένης πληροφόρησης, οι οποίες μπορούν να έχουν αρνητικές συνέπειες για τις δημοκρατίες μας και την ασφάλειά μας, με την πλήρη εφαρμογή του σχεδίου δράσης για την παραπληροφόρηση· ανάπτυξη σχεδίου που διασφαλίζει την ποιότητα των τοπικών και περιφερειακών πληροφοριών, παρέχοντας επαρκείς πόρους στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης για την καταπολέμηση και τον έλεγχο της χειραγώγησης των πληροφοριών και των παρεμβάσεων από το εξωτερικό, διασφαλίζοντας παράλληλα την ανεξαρτησία και την ελεύθερη ικανότητα της κοινωνίας των πολιτών και προστατεύοντας την ελευθερία της έκφρασης.

7. **Μια παγκόσμια Ευρώπη: αξιοποίηση της δύναμής μας και των εταιρικών μας σχέσεων**

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) συνιστά/ζητεί:

7.1. Μια κοινή αμυντική πολιτική της ΕΕ που θα συμβαδίζει με μια πραγματικά ολοκληρωμένη κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας, η οποία θα υπερβαίνει την τρέχουσα.

7.2. Μεγαλύτερη στρατηγική αυτονομία, πράγμα που απαιτεί συντονισμένη προσέγγιση που θα συνδέει την άμυνα της ΕΕ με την εμπορική και βιομηχανική πολιτική της ΕΕ, την έρευνα και την καινοτομία, την πλήρη διαλειτουργικότητα μεταξύ των κρατών μελών και κοινές ή συντονισμένες προμήθειες στον τομέα της άμυνας, σε συνδυασμό με μια ενιαία αγορά αμυντικών προϊόντων και υπηρεσιών.

7.3. Αυξημένη ανθεκτικότητα των εμπορικών συμφωνιών με τη διαφοροποίηση των εισαγωγών και τη δημιουργία ευκαιριών στην αγορά για τις ευρωπαϊκές εταιρείες. Τα μέτρα αυτά θα βελτιώσουν την ασφάλεια και θα μετριάσουν τους γεωπολιτικούς κινδύνους, προωθώντας παράλληλα την επιβολή κοινωνικών και περιβαλλοντικών προτύπων, διασφαλίζοντας ισότιμους όρους ανταγωνισμού σε παγκόσμιο επίπεδο για θεμιτό ανταγωνισμό.

7.4. Προώθηση της ειρήνης, της ασφάλειας και της άμυνας, της παγκόσμιας δικαιοσύνης και της παγκόσμιας προόδου μέσω της προστασίας και της ενεργού συμμετοχής στο πολυμερές σύστημα.

7.5. Να δημιουργηθεί στρατηγική για τη βελτίωση της συμμετοχής των νέων στον κοινωνικό διάλογο και στον διάλογο με την κοινωνία των πολιτών στις γειτονικές χώρες της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων της Ουκρανίας, της Μολδαβίας, των Δυτικών Βαλκανίων, της Γεωργίας, της Αρμενίας και της ευρωμεσογειακής περιοχής.

8. **Από κοινού υλοποίηση και προετοιμασία της Ένωσής μας για το μέλλον**

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) συνιστά/ζητεί:

8.1. Η διαδικασία διεύρυνσης να συνεχιστεί προς την κατεύθυνση της ειρήνης, της ευημερίας και της δημοκρατίας, δημιουργώντας παράλληλα μακροπρόθεσμη σταθερότητα στην ήπειρό μας με τη συμμετοχή κοινωνικών και μη στρατιωτικών φορέων. Αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει πρωτίστως την Ουκρανία, της οποίας η δημοκρατική ανθεκτικότητα υπό επίθεση αποτελεί παράδειγμα προάσπισης των ευρωπαϊκών αξιών, μαζί με τη Μολδαβία και τα Δυτικά Βαλκάνια.

8.2. Μια ισχυρή επενδυτική πολιτική, με έμφαση στους πλέον προηγμένους τεχνολογικούς τομείς, στη δημιουργία μιας ευρωπαϊκής αγοράς ενέργειας που μειώνει σημαντικά τις τιμές της ενέργειας και στην υλοποίηση δίκαιης πράσινης και ψηφιακής μετάβασης.

8.3. Να συσταθεί Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων, το οποίο θα επικεντρώνεται στη χρηματοδότηση ευρωπαϊκών έργων προτεραιότητας. Επιπλέον, το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) 2028-2034 θα πρέπει να αυξήσει σημαντικά τους πόρους που προορίζονται για επενδυτικές προτεραιότητες, λαμβάνοντας υπόψη την ισχυρή κοινωνική αιρεσιμότητα.

8.4. Ρεαλιστική αξιολόγηση για τη διασφάλιση της πλήρους αποτελεσματικότητας του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ).

8.5. Ικανή χρηματοδότηση για την Ευρωπαϊκή Αμυντική Ένωση, που θα συμπεριλαμβάνει ισχυρό χρηματοδοτικό κονδύλιο για την επίτευξη του στόχου της επένδυσης του 80 % των ευρωπαϊκών προϋπολογισμών αμυντικών αγορών εντός της Ευρώπης έως το 2040, καθώς και νέα χρηματοδοτικά εργαλεία για την ενίσχυση της τεχνολογικής ικανότητας.

8.6. Οι επενδύσεις στον τομέα της άμυνας να συνοδεύονται από ισχυρούς μηχανισμούς εποπτείας και διαφανή υποβολή εκθέσεων, τα οποία θα διασφαλίζουν τη λογοδοσία, προστατεύοντας παράλληλα τα νόμιμα συμφέροντα ασφάλειας. Οι κοινωνικοί εταίροι και η κοινωνία των πολιτών θα πρέπει να συμμετέχουν στην παρακολούθηση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων των αμυντικών επενδύσεων.

8.7. Καινοτόμες διαδικασίες διαλόγου με την κοινωνία των πολιτών ευθυγραμμισμένες με τα συμφέροντα και τους τρόπους συμμετοχής των νέων. Ο διάλογος της ΕΕ για τη νεολαία και η αξιολόγηση του αντικτύπου της ΕΕ από τη σκοπιά της νεολαίας αποτελούν αντιπροσωπευτικά παραδείγματα συμμετοχικών μέσων χάραξης πολιτικής που ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των εκπροσώπων των νέων σε διαβουλεύσεις, εκτιμήσεις επιπτώσεων και μέτρα μετριασμού, προωθώντας την ενσωμάτωση της διάστασης της νεολαίας σε θεσμικό επίπεδο.

Βρυξέλλες, 19 Ιουνίου 2025.

Ο Πρόεδρος

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Oliver RÖPKE